



Szczególne kategorie danych – problem wyznaczenia granic na gruncie orzecznictwa TSUE

Mateusz Franke, radca prawny
partner w kancelarii ftI

ORGANIZATOR:

ABIEXPERT

odo.abi-expert.pl

„Szczególne kategorie danych” w art. 9 rodo

„Zabrania się przetwarzania danych osobowych **ujawniających** pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych **genetycznych**, danych **biometrycznych** w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych **dotyczących** zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby.”



„ujawniających” vs. „dotyczących” – intencjonalne rozróżnienie?



„Szczególne kategorie danych” w motywach rodo

(10) (...) Niniejsze rozporządzenie umożliwia też państwom członkowskim doprecyzowanie jego przepisów, w tym w odniesieniu do przetwarzania **szczególnych kategorii danych osobowych** (zwanych dalej „danymi wrażliwymi”). (...)



„Szczególne kategorie danych” w motywach rodo

(51) Dane osobowe, które z racji swego charakteru są **szczególnie wrażliwe** w świetle podstawowych praw i wolności, **wymagają szczególnej ochrony**, gdyż kontekst ich przetwarzania może powodować **poważne ryzyko dla podstawowych praw i wolności**. Do takich danych osobowych powinny zaliczać się dane osobowe ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne, przy czym użycie w niniejszym rozporządzeniu terminu „pochodzenie rasowe” nie oznacza, że Unia akceptuje teorie sugerujące istnienie osobnych ras ludzkich. **Przetwarzanie fotografii nie powinno zawsze stanowić przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych**, gdyż fotografie są objęte definicją „danych biometrycznych” tylko w przypadkach, gdy są przetwarzane specjalnymi metodami technicznymi, umożliwiającymi jednoznaczną identyfikację osoby fizycznej lub potwierdzenie jej tożsamości. (...)



„Szczególne kategorie danych” w motywach rodo

(53) Szczególne kategorie danych osobowych **zasługujące na większą ochronę** powinny być przetwarzane do celów zdrowotnych wyłącznie w przypadkach, gdy jest to niezbędne do realizacji tych celów z korzyścią dla osób fizycznych i ogółu społeczeństwa (...)

- **szczególne kategorie danych → szczególna wrażliwość w świetle podstawowych praw i wolności**
- **poważne ryzyko → większa/szczególna ochrona**



Orzecznictwo TSUE – sprawa C-184/20



OT przeciwko Vyriausioji Tarnybines Etikos Komisija – stan faktyczny

- OT zajmuje stanowisko dyrektora w instytucji prawa litewskiego otrzymującej środki publiczne.
- Decyzją z 7 lutego 2018 r. litewska Komisja Etyki Wysokich Urzędników uznała, że OT, nie składając swojego **oświadczenia o interesach prywatnych**, naruszył prawo litewskie.
- OT twierdzi, że publikacja oświadczenia naruszyłaby zarówno jego prawo do poszanowania życia prywatnego, jak i prawo innych osób, które w stosownym przypadku byłby zobowiązany wymienić w swoim oświadczeniu [dane współmałżonka/konkubenta/partnera; dane dotyczące osób bliskich].



Orzecznictwo TSUE – sprawa C-184/20



- Złożono odwołanie do sądu, który powziął wątpliwości co do zgodności reżimu przewidzianego w litewskiej ustawie o godzeniu interesów z rodo w związku z tym, że dane osobowe zawarte w oświadczeniu o interesach prywatnych **mogą ujawnić** informacje na temat życia prywatnego składającego oświadczenie i jego współmałżonka, konkubenta lub partnera oraz jego dzieci, w związku z czym ich ujawnienie może naruszyć prawo do poszanowania życia prywatnego. Dane te mogą ujawnić informacje szczególnie chronione, takie jak fakt, że dana osoba żyje w konkubinacie lub z osobą tej samej płci, których ujawnienie mogłoby spowodować poważne niedogodności w życiu prywatnym tych osób.
 - najprawdopodobniej chodziło o dane żony (małżeństwo – związek heteroseksualny)



Orzecznictwo TSUE – sprawa C-184/20



OT przeciwko Vyriausioji Tarnybinės Etikos Komisijai

Opinia Rzecznika Generalnego:

- Czasownik „ujawnić” jest spójny z rozważaniem działania przetwarzania, które nie tylko dotyczy danych ze swej natury wrażliwych, ale które pośrednio pozwala na ich ujawnienie w **wyniku operacji dedukcji intelektualnej lub kontroli krzyżowej**. Wyrażenie „dotyczący” w sposób bardziej bezpośredni i natychmiastowy wiąże przetwarzanie z konkretnymi danymi.
- Różnice w tekstach rozporządzenia w różnych państwach członkowskich.



Orzecznictwo TSUE – sprawa C-184/20



OT przeciwko Vyriausioji Tarnybinės Etikos Komisija – wybrane tezy wyroku

- (61) (...) zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 95/46 w związku z jej motywem 10 i art. 1 ust. 2 RODO w związku z motywami 4 i 10 tego aktu (...) mają w szczególności na celu zagwarantowanie wysokiego poziomu ochrony podstawowych praw i wolności osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych, które to prawo zostało również uznane w art. 8 karty i jest ściśle związane z prawem do poszanowania życia prywatnego, wyrażonym w jej art. 7.



Orzecznictwo TSUE – sprawa C-184/20



- (119) W niniejszej sprawie, mimo że dane osobowe, których publikacja jest obowiązkowa na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o godzeniu interesów, nie stanowią ze względu na swój charakter danych szczególnie chronionych w rozumieniu dyrektywy 95/46 i rodo, sąd odsyłający uważa, że z danych imiennych dotyczących współmałżonka, konkubenta lub partnera składającego oświadczenie **można wywieść pewne informacje dotyczące życia lub orientacji seksualnej składającego oświadczenie i jego współmałżonka, konkubenta lub partnera.**
- (120) W tych okolicznościach należy ustalić, czy dane, które poprzez intelektualną **operację kojarzenia lub dedukcji** wskazują na orientację seksualną osoby fizycznej, należą do szczególnych kategorii danych osobowych w rozumieniu art. 8 ust. 1 dyrektywy 95/46 i art. 9 ust. 1 rodo.



Orzecznictwo TSUE – sprawa C-184/20



- (123) Jak zauważył co do istoty rzecznik generalny w pkt 85 opinii, o ile użycie w tych przepisach imiesłowa przymiotnikowego „ujawniający” jest spójne z uwzględnieniem przetwarzania dotyczącego nie tylko danych ze swej istoty szczególnie chronionych, lecz również danych wskazujących pośrednio, w wyniku dokonania intelektualnej operacji dedukcji lub kontroli krzyżowej, informacje o tym charakterze, o tyle imiesłów przymiotnikowy „dotyczący” wydaje się, przeciwnie, wskazywać na istnienie bardziej bezpośredniego i natychmiastowego związku między przetwarzaniem a określonymi danymi, z uwzględnieniem ich immanentnego charakteru.



Orzecznictwo TSUE – sprawa C-184/20



OT przeciwko Vyriausioji Tarnybines Etikos Komisija – wybrane tezy wyroku

- (124) Taka wykładnia, która prowadziłaby do dokonania rozróżnienia w zależności od rodzaju rozpatrywanych danych szczególnie chronionych, nie byłaby jednak spójna z analizą kontekstową tych przepisów, w szczególności z art. 4 pkt 15 rodo, zgodnie z którym „dane dotyczące zdrowia” oznaczają dane osobowe o zdrowiu fizycznym lub psychicznym osoby fizycznej – w tym o korzystaniu z usług opieki zdrowotnej – „ujawniające” informacje o stanie jej zdrowia, a także z motywem 35 tego rozporządzenia, który przewiduje, iż do danych osobowych dotyczących zdrowia należy zaliczyć wszystkie dane o stanie zdrowia osoby, której dane dotyczą, „ujawniające” informacje o przeszłym, obecnym lub przyszłym stanie fizycznego lub psychicznego zdrowia osoby, której dane dotyczą.



Orzecznictwo TSUE – sprawa C-184/20



- (125) Ponadto szeroka wykładnia pojęć „szczególne kategorie danych osobowych” i „danych wrażliwych” [„danych szczególnie chronionych”] jest zgodna z przypomnianym w pkt 61 niniejszego wyroku **celem dyrektywy 95/46 i rodo, jakim jest zagwarantowanie wysokiego poziomu ochrony podstawowych praw i wolności osób fizycznych**, a zwłaszcza ich życia prywatnego, w zakresie przetwarzania danych osobowych, które ich dotyczą (zob. podobnie wyrok z 6 listopada 2003 r., Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, pkt 50).



Orzecznictwo TSUE – sprawa C-184/20



- **(127) W konsekwencji przepisów tych nie można interpretować w ten sposób, że przetwarzanie danych osobowych, które może ujawnić w sposób pośredni szczególnie chronione informacje dotyczące osoby fizycznej, jest wyłączone spod ustanowionego w tych przepisach wzmocnionego systemu ochrony, chyba że naruszałoby skuteczność tego systemu i podważało ochronę podstawowych praw i wolności osób fizycznych, które ma on zapewnić.**



Orzecznictwo TSUE – C-204/21



Komisja przeciwko Polsce – opinia Rzecznika Generalnego

- Wymóg złożenia przez sędziego pisemnego [i podlegającego publikacji w BIP – M.F.] oświadczenia o członkostwie w partii politycznej, zrzeszeniu lub funkcji pełnionej w organie fundacji nieprowadzącej działalności gospodarczej, oraz publikacji tych danych może stanowić przetwarzanie danych osobowych **ujawniające** poglądy polityczne sędziego, jego przekonania światopoglądowe lub przynależność do związków zawodowych.



Orzecznictwo TSUE – C-204/21



- Deklarowany cel przepisów krajowych, jakim jest zapewnienie bezstronności sędziowskiej mógłby zostać osiągnięty za pomocą znacznie mniej inwazyjnych środków.
- Przetwarzanie wrażliwych danych osobowych stanowi poważne ograniczenie prawa sędziów do poszanowania życia prywatnego oraz ich prawa do ochrony danych osobowych.



Orzecznictwo TSUE – C-204/21



Komisja przeciwko Polsce – wybrane tezy wyroku

- (344) (...) art. 9 rodo (...) ma zastosowanie do przetwarzania dotyczącego nie tylko danych ze swej istoty wrażliwych, do których odnosi się ten artykuł, lecz również danych ujawniających tego rodzaju **informacje pośrednio, w wyniku przeprowadzenia intelektualnego procesu dedukcji lub kontroli krzyżowej** (zob. podobnie wyrok (...) C-184/20 (...)).



Orzecznictwo TSUE – C-204/21



- (345) (...) szeroka wykładnia pojęcia „danych wrażliwych” znajduje potwierdzenie w celu rodo, (...) jakim jest **zapewnienie wysokiego poziomu ochrony podstawowych praw i wolności osób fizycznych, a zwłaszcza ich prawa do prywatności**, w zakresie przetwarzania danych osobowych, które ich dotyczą. Taka wykładnia jest również zgodna z celem art. 9 ust. 1 rodo, polegającym na zapewnieniu zwiększonej ochrony przed przetwarzaniem, które ze względu na szczególną wrażliwość danych będących jego przedmiotem może stanowić, jak wynika z motywu 51 tego rozporządzenia, szczególnie poważną ingerencję w gwarantowane przez art. 7 i 8 karty prawa podstawowe do poszanowania życia prywatnego i do ochrony danych osobowych (...).



Orzecznictwo TSUE – C-204/21



- (346) (...) zbieranie i udostępnianie w postaci elektronicznej informacji dotyczących „członkostwa” sędziego w „partii politycznej” i „funkcji” pełnionych w tej partii, o których mowa w art. 88a § 1 pkt 3 p.u.s.p. w zmienionym brzmieniu, stanowi przetwarzanie, które **może ujawnić poglądy polityczne** zainteresowanego w rozumieniu art. 9 ust. 1 rodo.



Orzecznictwo TSUE – C-204/21



- (347) Co się tyczy informacji dotyczących „członkostwa” sędziego w „zrzeszeniu” i „funkcji” pełnionych przez sędziego w tym zrzeszeniu lub „funkcji” pełnionych przez niego w przeszłości lub obecnie w organach „fundacji nieprowadzącej działalności gospodarczej”, o których mowa w art. 88a § 1 pkt 1 i 2 p.u.s.p. w zmienionym brzmieniu, należy stwierdzić, (...), że z uwagi na bardzo szeroki i nieprecyzyjny charakter sformułowań, których użył polski ustawodawca, zbieranie i udostępnianie w postaci elektronicznej takich informacji może, **w zależności od konkretnego charakteru danych zrzeszeń i fundacji, ujawniać przekonania religijne lub światopoglądowe zainteresowanych** w rozumieniu art. 9 ust. 1 rodo (...).



Orzecznictwo TSUE – C-252/21



Meta Platforms Inc. i inni przeciwko Bundeskartellamt – stan faktyczny:

- Model biznesowy Facebooka opiera się na finansowaniu poprzez reklamy internetowe, dopasowane do użytkowników na podstawie ich zachowań i preferencji. Dzięki zautomatyzowanemu tworzeniu detalicznych profili użytkowników, gromadzenie danych pozwala na precyzyjne targetowanie reklam. **Dokonanie całościowego przeglądu tych danych pozwala na wyciągnięcie szczegółowych wniosków na temat preferencji i zainteresowań tych użytkowników.**



Orzecznictwo TSUE – C-252/21



- Niemiecki Federalny Urząd ds. Ochrony Konkurencji nakazał dostosowanie ogólnych warunków umownych Facebooka w taki sposób, aby jasno z nich wynikało, że dane „off-Facebook” nie będą zbierane, łączone z kontami użytkowników Facebook.com ani wykorzystywane bez zgody danego użytkownika, i doprecyzował, że taka **zgoda jest nieważna**, jeżeli stanowi ona warunek korzystania z sieci społecznościowej.
- Federalny Urząd ds. Ochrony Konkurencji zakazał Meta Platforms, Meta Platforms Ireland i Facebook Deutschland uzależniania korzystania z Facebooka od przetwarzania danych użytkowników poza platformą bez ich zgody. Decyzja ta wynikała z obaw dotyczących **nadużycia pozycji dominującej** przez te spółki na rynku niemieckim. Uznano, że praktyka ta naruszała zasady rODO i nie miała prawnego uzasadnienia.



Orzecznictwo TSUE – C-252/21



- W kontekście stanu faktycznego istotne znaczenie miało też potencjalne przetwarzanie szczególnych kategorii danych przez Meta, jako przedsiębiorcę korzystającego ze swojej pozycji dominującej (wątpliwości sądów niemieckich, czy zgoda w ogóle może być ważna).



Orzecznictwo TSUE – C-252/21



Meta Platforms Inc. i inni przeciwko Bundeskartellamt – opinia Rzecznika Generalnego

- Niekonsekwencja pomiędzy francuską wersją rodo, która używa czasownika „ujawnia” w odniesieniu do przetwarzania, a większością innych wersji językowych, które używają czasownika „ujawniają” w odniesieniu do danych osobowych. W kontekście przepisu logiczniejszym wyborem wydaje się połączenie czasownika „ujawniać” z danymi, co wynika także z treści motywu 51 rodo.



Orzecznictwo TSUE – C-252/21



- Należy unikać wprowadzania rozróżnień w zakresie ochrony danych wrażliwych, takich jak pochodzenie rasowe czy dane genetyczne, aby zapewnić spójność z duchem ochrony danych osobowych określonym w art. 9 ust. 1 rodo. Istniejące nieścisłości w definicji danych dotyczących zdrowia (art. 4 pkt 15) mogą wymagać dodatkowej analizy, zwłaszcza w kontekście odróżnienia danych informacyjnych od „metadanych”.
- Rząd niemiecki sugeruje, że niespójność w omawianym przepisie może być próbą różnicowania między zwykłymi danymi informacyjnymi a „metadanymi”. Metadane zawierają istotne informacje tylko w konkretnym kontekście lub połączeniu z innymi danymi.



Orzecznictwo TSUE – C-252/21



- (40) (...) kategoryzacja w rozumieniu tego przepisu istnieje niezależnie od tego, czy jest ona prawidłowa bądź prawdziwa, czy nie. (...)
- (41) (...) wbrew temu, co twierdzi skarżąca w postępowaniu głównym, **co do zasady nie jest wymagane, aby administrator danych przetwarzał te dane, „wiedząc i mając bezpośredni zamiar wywieść z nich szczególne kategorie informacji”**. Celem omawianego przepisu jest bowiem w istocie zapobieganie w sposób obiektywny poważnemu ryzyku dla podstawowych praw i wolności osób, których dane dotyczą, spowodowanemu przetwarzaniem wrażliwych danych osobowych, **niezależnie od wszelkich elementów subiektywnych, takich jak zamiar administratora**.



Orzecznictwo TSUE – C-252/21



Meta Platforms Inc. i inni przeciwko Bundeskartellamt – wybrane tezy wyroku

- (69) Jak zauważył w istocie rzecznik generalny w pkt 40 i 41 swej opinii, ten mający co do zasady zastosowanie **zakaz** przewidziany w art. 9 ust. 1 rodo **obowiązuje niezależnie od tego**, czy informacja ujawniona w wyniku danego przetwarzania jest prawdziwa i **czy administrator danych działa w celu uzyskania informacji należących do jednej ze szczególnych kategorii, o których mowa w tym przepisie.**



Orzecznictwo TSUE – C-252/21



- (70) Biorąc bowiem pod uwagę poważne zagrożenia dla podstawowych wolności i praw podstawowych osób, których dane dotyczą, a które to zagrożenia wynikają z przetwarzania danych osobowych należących do kategorii, o których mowa w art. 9 ust. 1 rodo, ustanawiając tę regulację, **prawodawca zmierzał do zakazania tego rodzaju przetwarzania, niezależnie od jego zadeklarowanego celu.**
- (71) (...) przetwarzanie przez Meta



Orzecznictwo TSUE – C-252/21



- (71) (...) przetwarzanie przez Meta Platforms Ireland polega przede wszystkim na zbieraniu danych osobowych użytkowników sieci społecznościowej Facebook pozyskiwanych wówczas, gdy przeglądają oni strony internetowe lub aplikacje – w tym tych danych, które mogą ujawniać informacje należące do jednej lub kilku kategorii, o których mowa w art. 9 ust. 1 rodo – i, w stosownym przypadku, zamieszczają w nich informacje, rejestrując się na tych stronach czy też w tych aplikacjach lub składając zamówienia online, następnie na łączeniu tych danych z kontem sieci społecznościowej tych użytkowników i wreszcie na wykorzystywaniu tych danych.



Orzecznictwo TSUE – C-252/21



Meta Platforms Inc. i inni przeciwko Bundeskartellamt – wybrane tezy wyroku

- (72) (...) do sądu odsyłającego będzie należało ustalenie, czy zebrane w ten sposób dane, same w sobie lub poprzez łączenie ich z kontami na Facebooku danych użytkowników, rzeczywiście pozwalają na ujawnienie takich informacji, niezależnie od tego, czy informacje te dotyczą użytkownika tej sieci, czy jakiegokolwiek innej osoby fizycznej. Jednakże, biorąc pod uwagę pytania zadane przez sąd odsyłający, trzeba wyjaśnić, że należy uznać, z zastrzeżeniem dokonania przez ten sąd odpowiednich weryfikacji, **iz przetwarzanie danych dotyczących przeglądania stron internetowych lub aplikacji może w pewnych przypadkach ujawniać takie informacje bez konieczności zamieszczenia w nich informacji poprzez rejestrację lub złożenie zamówienia online przez tych użytkowników.**





Orzecznictwo TSUE – C-252/21

- (73) (...) art. 9 ust. 1 rodo należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy użytkownik internetowej sieci społecznościowej przegląda strony internetowe lub aplikacje powiązane z jedną lub kilkoma kategoriami, o których mowa w tym przepisie, i, w stosownym przypadku, zamieszcza w nich dane, rejestrując się na tych stronach lub tych aplikacjach czy też składając zamówienia online, dokonywane przez operatora tej internetowej sieci społecznościowej przetwarzanie danych osobowych polegające na zbieraniu, za pomocą zintegrowanych interfejsów, plików cookie lub podobnych technologii rejestracji, danych pochodzących z przeglądania tych stron i tych aplikacji oraz danych zamieszczonych przez użytkownika, łączeniu wszystkich tych danych z kontem sieci społecznościowej tego użytkownika i wykorzystywaniu tych danych przez tego operatora **należy uznać za „przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych” (...), jeżeli owo przetwarzanie danych może ujawniać informacje należące do jednej z tych kategorii, niezależnie od tego, czy informacje te dotyczą użytkownika tej sieci, czy jakiegokolwiek innej osoby fizycznej.**



Orzecznictwo TSUE – podsumowanie

Podejście TSUE do „szczególnych kategorii danych”:

- ➔ szerokie
- ➔ restrykcyjne

Jako efekt zastosowania wykładni celowościowej



Problem – dane ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne

„**Etniczność** opiera się na wspólnym rozumieniu historii i pochodzenia terytorialnego grupy lub społeczności etnicznej, a także na szczególnych cechach kulturowych, takich jak język lub religia.”

ONZ, Principles and Recommendations for Population and Housing Censuses, pkt. 4.184

„Termin «**pochodzenie**» należy rozumieć jako odnoszący się głównie do osób lub grup osób będących potomkami osób rozpoznawanych na podstawie pewnych cech (np. rasy lub koloru skóry), przy czym pewne z tych cech mogą obecnie już nie występować.”

Decyzja Ramowa Rady 2008/913/WSiSW z 28.11.2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych, motyw 7



Problem – dane ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne

- Czy w rodło chodzi tylko o pochodzenie z mniejszości etnicznej/rasowej, czy o każde pochodzenie rasowe/etniczne (np. „typowy” mieszkaniec Polski – etniczny Polak rasy kaukaskiej)?
- Co mówi o nas (czasami) nasze imię i nazwisko?



Problem – fotografia

Motyw 51 RODO

Przetwarzanie fotografii **nie powinno** zawsze stanowić przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych, gdyż fotografie są objęte definicją „**danych biometrycznych**” tylko w przypadkach, gdy są przetwarzane specjalnymi metodami technicznymi, umożliwiającymi jednoznaczną identyfikację osoby fizycznej lub potwierdzenie jej tożsamości.

- Ale przecież praktycznie każda fotografia człowieka ujawnia jego pochodzenie rasowe (a czasami etniczne)...
- Wg TSUE intencje/cel nie mają znaczenia...



Wytyczne 3/2019 ws. przetwarzania danych osobowych przez urządzenia wideo

- Monitoring wizyjny generuje duże ilości danych osobowych, które mogą ujawnić bardzo prywatne informacje, w tym dane szczególnie wrażliwe. Nawet pozornie **nieistotne nagrania mogą być wykorzystane do wyciągania istotnych informacji**, takich jak nawyki osób.
- Mimo że monitoring wizyjny może ujawniać takie dane, **nie zawsze jest uznawany za przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych.**
- Jeżeli nagranie wideo jest jednak przetwarzane **w celu** określenia szczególnych kategorii danych, zastosowanie ma art. 9.
 - **Ale wg TSUE intencje/cel nie mają znaczenia...**



EROD

Interpretacja EROD racjonalna, jednak bez gruntownego uzasadnienia

Przykład:

Nie uważa się, aby nagranie wideo przedstawiające osobę, której dane dotyczą, w okularach lub na wózku inwalidzkim, dotyczyło samo w sobie szczególnych kategorii danych osobowych.



EROD (GR art. 29)

Wytyczne w sprawie zautomatyzowanego podejmowania decyzji w indywidualnych przypadkach i profilowania do celów rozporządzenia 2016/679/UE

- Profilowanie może doprowadzić do stworzenia danych szczególnej kategorii wskutek ich wywnioskowania z danych, które same w sobie nie są danymi szczególnej kategorii, ale które stają się nimi w momencie ich połączenia z innymi danymi. Przykładowo – na podstawie wykazu produktów spożywczych kupowanych przez daną osobę oraz informacji na temat jakości i wartości kalorycznej tych produktów można wywnioskować dane dotyczące stanu zdrowia tej osoby.

Przykład

W ramach jednego z badań²¹ „polubienia” na Facebooku zestawiono z ogólnymi informacjami ankietowymi na temat poszczególnych osób; opierając się na tych danych, badacze trafnie określili orientację seksualną użytkowników będących mężczyznami w 88% przypadków; ich pochodzenie etniczne w 95% przypadków; oraz to, czy są chrześcijanami czy muzułmanami w 82% przypadków.



ICO

- Na podstawie imion lub zdjęć często można z różnym stopniem pewności wywnioskować religię lub pochodzenie etniczne danej osoby.
- Zdjęcia pracowników mogą z łatwością wskazywać takie szczegóły, jak przekonania religijne danej osoby, na przykład jeśli są one pokazane w chustce na głowie, turbanie lub biżuterii związanej z wiarą.
- Jeśli którakolwiek z tych informacji jest możliwa do zidentyfikowania na podstawie zdjęć, przed wykorzystaniem wizerunku pracownika należy uzyskać od niego dodatkową zgodę.



Wypośredkowane podejście brytyjskiego organu nadzorczego (poradnik *What is special category of data*):

Możliwe jest wywnioskowanie lub odgadnięcie szczegółów dotyczących kogoś, które należą do szczególnych kategorii danych. To, czy liczy się to jako dane kategorii specjalnej i uruchamia art. 9, **zależy od tego, jak pewne jest to wnioskowanie i czy celowo wyciągasz takie wnioski.**

Jeśli można wywnioskować istotne informacje z rozsądnym stopniem pewności, to prawdopodobnie będą to dane szczególnej kategorii, nawet jeśli nie jest to żelazna pewność. Jeśli jednak jest to tylko możliwe wnioskowanie lub „wyedukowane przypuszczenie”, nie są to dane kategorii specjalnej (chyba że na podstawie tego wnioskowania specjalnie przetwarzasz dane, aby traktować kogoś inaczej) – nawet jeśli to przypuszczenie okaże się słuszne.



ICO

(...)

Na podstawie imion i nazwisk lub zdjęć często można z różnym stopniem pewności wywnioskować religię lub pochodzenie etniczne danej osoby. Na przykład wiele nazwisk jest powiązanych z określonym pochodzeniem etnicznym lub religią. Niewłaściwe jest jednak traktowanie wszystkich takich nazwisk jako danych kategorii specjalnej w każdym przypadku, ponieważ oznaczałoby to konieczność spełnienia warunku kategorii specjalnej tylko w celu przechowywania takich nazwisk w bazie danych klientów, co nie ma miejsca.

Jeśli jednak takie nazwiska są przetwarzane specjalnie dlatego, że wskazują na pochodzenie etniczne lub religię, na przykład w celu kierowania usług na tej podstawie, wówczas przetwarzane są dane kategorii specjalnej.



Stanowisko regulatorów UE

ICO – racjonalne

„To, czy coś zalicza się jako dane kategorii specjalnej i uruchamia art. 9, zależy od tego, jak pewne jest to wnioskowanie i czy celowo wyciągasz takie wnioski.”

CNIL – bardziej rygorystyczne

„Dane o lokalizacji szczególnie ujawniają zwyczaje związane ze stylem życia danych osób. Odbyte podróże są bardzo charakterystyczne, ponieważ pozwalają (...) ujawnić wrażliwe informacje, takie jak religia, miejsce kultu lub orientacja seksualna, poprzez odwiedzane miejsca.”

Polska – brak większej aktywności



**Co można wywnioskować z danych zwykłych
– czyli jak zbliżamy się do ściany**



Czy intencje administratora mają znaczenie?



Czy podejście „zdroworozsądkowe” ma rację bytu?

Czy należy znowelizować rodo?



Dziękuję za uwagę!



radca prawny
Mateusz Franke
mateusz.franke@ftl.pl

